

Tytti Tuppurainen sd

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä taiteen ja kulttuurin edistämiseen (9 950 000 euroa)

Eduskunnalle

Tiede- ja kulttuuriministeri Talvitie lupasi vielä keväällä, ettei kulttuurista enää leikata. Budjetti-riihi paljasti kuitenkin jälleen hallituksen kulttuurivihamielisen linjan. Hallitus päätti yritystuki-leikkauksen varjolla 7,8 miljoonan euron vähennyksestä taiteen ja kulttuurin avustuksiin. Elokuvan tuotantotukea ollaan leikkaamassa 5,5 milj. euroa. Taiteen edistämiskeskuksen valtionavustuksiin esitetään 1,3 miljoonan euron leikkausta hallituksen vuoden 2026 talousarvioesityksessä. Taiken määrärahat pienenevät kolmatta vuotta peräkkäin. Leikkaus kohdentuu harkinnanvaraisiin ei-lakisäätelisiin valtionavustuksiin, ja niiden osalta leikkaus on noin 5 prosenttia.

Lisäksi leikataan kulttuuritilojen investointiavustuksia 1,6 milj. euroa ja kertaluonteisesti 780 000 euroa toimintamenosäästönä. Yhteensä taiteelta ja kulttuurilta leikataan 10,18 milj. euroa. Näyttelijöistä on tällä hetkellä 30 % työttömänä johtuen aiemmista kulttuurin leikkauksista ja markkinatilanteesta.

Suomen elokuvasäätiö ei myöskään kykene täyttämään elokuvalaissa sille määrättyjä tehtäviä täysimääräisesti, jos sen rahoituksesta leikataan kolmannes: mm. edistää monimuotoista ja ammattimaista kotimaista elokuvatuotantoa sekä laajaa ja kattavaa elokuvan tarjontaa ja jakelua ja elokuvakulttuuria ja sen kehittymistä.

Pienemmillä paikkakunnilla elokuvateatterien katsojista 60—80 prosenttia valitsee kotimaisen elokuvan. Niiden määrän laskiessa liikevaihto romahtaisi. Jos lippuja ei myydä, ei myydä elokuvateattereille nykyään yhä tärkeämmiksi tulleita oheistuotteitakaan: limsaa, karkkia ja popcornia. Vaikka suurissa kaupungeissa elokuvateatterit ovat pääasiassa ketjujen omistuksessa, Suomen 195 elokuvateatterista yli 150 on pienyrityksiä, usein perheyriityksiä. Leikkauksilla kotimaisen elokuvan kirjo kapenee ja noin 50 elokuvateatteria lähinnä maaseudulla joutuu lopettamaan toimintansa seuraavan kahden vuoden aikana.

Leikkaukset taiteeseen ja kulttuuriin uhkaavat murentaa erityisesti vapaalla kentällä toimivien yhteisöjen toimintaa sekä kansainvälisyyttä. Leikkausten kohteena on sellaisia avustuksia ja toimijoita, joita kulttuurileikkaukset ovat koetelleet jo rajusti. Esimerkiksi taide- ja kulttuurialan yhteisöjen avustuksista on leikattu tällä hallituskaudella jo kovalla kädellä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

Talousarvioaloite TAA 38/2025 vp

että eduskunta lisää 9 950 000 euroa momentille 29.80.50 taiteen ja kulttuurin edistämiseen.

Helsingissä 3.10.2025

Tytti Tuppurainen sd